NN 20/2022 (16.2.2022.), Pravilnik o načinu postupanja policijskih službenika

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

216

Na temelju članka 103. stavka 2. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (»Narodne novine«, br. 76/09., 92/14. i 70/19.) ministar unutarnjih poslova donosi

PRAVILNIK
O NAČINU POSTUPANJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način postupanja policijskih službenika prilikom obavljanja policijskih poslova i primjene policijskih ovlasti, način pružanja pomoći, nošenje službenog oružja i streljiva, obavljanje policijskih poslova u inozemstvu, obavljanje policijskih poslova koje inozemni policijski službenik obavlja u Republici Hrvatskoj te način obavljanja kriminalističkog istraživanja.

Predstavljanje i ophođenje

Članak 2.

(1) Policijski službenik dužan je u obavljanju policijskih poslova ophoditi se uljudno prema građanima, pozdraviti ih te oslovljavati riječima: gospođo odnosno gospodine.

(2) Policijski službenik koji obavlja policijske poslove u građanskom odijelu osobi kojoj se obraća predstavit će se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

(3) Policijski službenik u odori, na zahtjev osobe kojoj se obraća, predstavit će se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.

(4) Policijski službenik neće se predstaviti pokazivanjem službene značke i službene iskaznice kada za to postoje razlozi propisani Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima (u daljnjem tekstu: Zakon).

Pripravnost i razmjernost

Članak 3.

(1) Policijski službenik prilikom obavljanja policijskog posla mora biti pripravan kako bi spriječio napad, bijeg ili samoozljeđivanje osobe prema kojoj postupa.

(2) Policijski službenik će razmjerno svrsi obavljanja policijskog posla primijeniti zakonom propisanu ovlast na način kojim se s najmanje štetnih posljedica taj posao može obaviti.

Podnošenje izvješća

Članak 4.

(1) Policijski službenik će o obavljenim policijskim poslovima te primijenjenim policijskim ovlastima podnijeti pisano izvješće nadređenom policijskom službeniku.

(2) Podnošenje usmenog priopćenja ne oslobađa policijskog službenika obveze podnošenja izvješća iz stavka 1. ovog članka.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovog članka ne odnose se na podatke koji se unose u zbirku operativnih izvješća, službene zabilješke i druga izvješća koja se odnose na rad ili na podatke prikupljene od informatora ili davatelja obavijesti.

Snimanje obavljanja policijskih poslova i primjene policijskih ovlasti

Članak 5.

(1) Policija može zvučno, vizualno ili na drugi način snimati obavljanje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlasti.

(2) Snimanje iz stavka 1. ovog članka mora se prekinuti kada je prestala potreba radi koje je započeto.

(3) Policijski službenik koji provodi snimanje iz stavka 1. ovog članka će o početku snimanja dati obavijest, što može učiniti glasom, pisanim putem, tehničkim sredstvima za pojačanje zvuka i na drugi pogodan način.

(4) U izvješću o primijenjenoj policijskoj ovlasti ili obavljenom policijskom poslu iz članka 4. ovog Pravilnika navodi se da je provedeno snimanje, vrsta uređaja, ime policijskog službenika koji je snimao i mjesto pohranjivanja snimke.

(5) Glavni ravnatelj policije ili osoba koju on za to ovlasti može odobriti objavljivanje snimke iz stavka 1. ovog članka na službenim web stranicama policije, na društvenim mrežama ili ih dostaviti medijima, ako je to potrebno radi obavještavanja javnosti ili radi obavljanja policijskih poslova.

(6) Na snimci koja se dostavlja na objavu sukladno stavku 5. ovog članka potrebno je prikriti izgled ili druga obilježja po kojima se može utvrditi identitet policijskih službenika i drugih uključenih osoba, osim ako je objavljivanje potrebno radi mjera traganja.

(7) Kada se snimke iz stavka 1. ovog članka ne koriste u postupcima koji se vode sukladno odredbama posebnih propisa, policija će te snimke uništiti u roku od 90 dana od dana njihovog nastanka.

II. PRUŽANJE POMOĆI

Članak 6.

(1) Policija će razmatrati potrebu pružanja pomoći ovlaštenim podnositeljima zahtjeva iz članka 7. Zakona kao i ovlaštenim podnositeljima zahtjeva prema propisima kojima se uređuje postupanje policije prema osobama s duševnim smetnjama.

(2) Policija će na zahtjev suda pružiti pomoć u ovršnom postupku prisilnog oduzimanja i predaje djeteta.

(3) Ostali oblici pružanja pomoći ne smatraju se pružanjem pomoći u smislu članaka od 6. do 11. ovog Pravilnika, a prema takvim zahtjevima postupat će se kao s podnescima prema odredbama propisa koji se na njih odnose.

Članak 7.

(1) Zahtjev za pružanjem pomoći podnosi se u pisanom obliku mjesno nadležnoj policijskoj upravi ili policijskoj postaji u roku od najmanje osam dana prije dana izvršenja akta, a u kraćem roku, ako se radi o zahtjevu za pružanjem pomoći na temelju propisa kojim je taj rok drukčije određen.

(2) Iznimno, ako se radi o pružanju pomoći iz članka 6. stavka 2. ovog Pravilnika, kao i o pružanju pomoći na temelju propisa kojima se uređuje postupanje policije prema osobama s duševnim smetnjama, zahtjev se može podnijeti usmeno s obvezom naknadne dostave u pisanom obliku. O zaprimljenom usmenom zahtjevu sastavlja se službena zabilješka i postupa kao i s pisanim zahtjevom.

(3) Zahtjev mora sadržavati podatke o podnositelju, mjestu, vremenu, sudionicima i odgovornim osobama koje u ime podnositelja izvršavaju akt, obrazloženo pravno utemeljenje za pružanjem pomoći, činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnost te druge činjenice koje su od značaja za donošenje i provođenje odluke o pružanju pomoći.

(4) Tijekom razmatranja zahtjeva od podnositelja će se pisanim, a iznimno i usmenim putem zatražiti da ga nadopuni ako ne sadrži dovoljno činjenica za donošenje odluke o pružanju pomoći.

(5) Pomoć iz stavka 1. ovog članka pruža se na temelju podnositeljevog zahtjeva, procjene rizika, odluke o pružanju pomoći i plana postupanja.

Članak 8.

(1) Pružanje pomoći odbit će se:

1. ako zahtjev nije utemeljen na zakonu

2. ako je zahtjev podnijela neovlaštena osoba

3. ako u zahtjevu nisu navedene činjenice koje ukazuju na mogućnost pružanja otpora i opasnosti.

4. ako podnositelj zahtjeva ne dopuni zahtjev sukladno članku 7. stavku 4. ovog Pravilnika.

(2) Pružanje pomoći može se odbiti ako zahtjev nije pravodobno podnesen.

(3) O odbijanju zahtjeva načelnik policijske uprave će odmah po donošenju odluke pisanim putem izvijestiti glavnog ravnatelja policije.

(4) Nadležni rukovoditelj izvijestit će podnositelja zahtjeva o nemogućnosti pružanja pomoći, ako bi pružanje pomoći, s obzirom na broj potrebnih policijskih službenika i policijske tehnike koje bi za tu potrebu trebalo odrediti te nedovoljnog vremena za pripremu, bitno utjecalo na provedbu redovitih policijskih poslova. Tom prilikom zatražit će se od podnositelja zahtjeva određivanje novog roka za izvršenje akta u vrijeme kada će policija biti u mogućnosti pružiti potrebnu pomoć.

Članak 9.

(1) Plan pružanja pomoći donosi nadležni rukovoditelj.

(2) Tijekom izrade plana policijski službenici će izvršiti odgovarajuće provjere i prikupiti potrebne podatke koji se odnose na sigurnost ljudi i imovine prilikom pružanja pomoći.

(3) Plan se donosi u pisanom obliku najkasnije tri dana prije provođenja, a izvršavaju ga najmanje dva policijska službenika od kojih jedan mora biti određen rukovoditeljem pružanja pomoći.

(4) U cilju zaštite interesa djece kod pružanja pomoći prilikom prisilnog oduzimanja i predaje djeteta kao i kod drugih na zakonu utemeljenih oblika pružanja pomoći kod kojih se unaprijed zna, ili se provjerama utvrdi, za nazočnost djece na mjestu pružanja pomoći, planom postupanja odredit će se i postupanje najmanje jednog posebno osposobljenog policijskog službenika za mladež.

(5) Iznimno, ako za to postoje opravdani razlozi, pružanje pomoći može se poduzeti i bez pisanog plana, pri čemu je nadležni rukovoditelj dužan plan postupanja usmeno priopćiti policijskim službenicima određenim za pružanje pomoći.

Članak 10.

(1) Prilikom pružanja pomoći policijski službenici će policijske ovlasti primjenjivati radi zaštite sigurnosti osoba, zaštite javnog reda i mira i imovine te sprječavanja i otkrivanja prekršaja i kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, odnosno prikupljanja podataka o tim djelima i njihovim počiniteljima.

(2) Pružanje pomoći obustavit će se ako to zahtjeva odgovorna osoba podnositelja i u slučaju kada je to propisano ovim Pravilnikom.

(3) Ako tijekom pružanja pomoći policijski službenici utvrde postojanje razloga za odbijanjem pružanja pomoći iz članka 8. stavka 1. ovog Pravilnika, o tome će odmah obavijestiti odgovornu osobu podnositelja te izvijestiti nadređenog rukovoditelja, koji će o tome odmah izvijestiti načelnika policijske uprave ili drugog nadležnog rukovoditelja radi donošenja odluke o pružanju pomoći.

(4) Ako uporabu sile radi udaljenja osobe koja ometa ovrhu naloži sudski ovršitelj na temelju posebnog propisa, sredstva prisile uporabit će se samo ako se udaljenje takve osobe ne može izvršiti primjenom policijskih ovlasti kojima se u najmanjoj mogućoj mjeri zadire u slobode i prava čovjeka.

(5) Posebno obazrivo i uz prethodnu konzultaciju s doktorom medicine uporabit će se tjelesna snaga prema posebno osjetljivim kategorijama osoba koje pružaju pasivan otpor sukladno odredbama članka 142. stavka 6. ovog Pravilnika.

(6) U slučaju kada osoba prema kojoj se treba izvršiti akt ili osoba koja s njom živi u istom domaćinstvu ima oružni list za držanje ili nošenje oružja, policijski službenici će prije izvršenja akta pravovremeno obaviti nadzor nad držanjem i čuvanjem oružja i streljiva te ga privremeno oduzeti sukladno odredbama Zakona radi zaštite sigurnosti sudionika provedbe akta.

(7) Ako se dođe do saznanja o mogućem nezakonitom posjedovanju ili držanju oružja i streljiva, odnosno eksplozivnih tvari, na mjestu gdje se planira pružanje pomoći, policijski službenici će poduzeti potrebne mjere i radnje utvrđene posebnim propisima, kako bi se otklonila mogućnost neželjenih posljedica i zaštitila sigurnost osoba i imovine prilikom pružanja pomoći.

Članak 11.

(1) O pruženoj pomoći izrađuje se troškovnik koji se dostavlja podnositelju zahtjeva radi naplate troškova pružanja pomoći.

(2) Obrazac troškovnika iz stavka 1. ovog članka je sastavni dio ovog Pravilnika.

III. NOŠENJE ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 12.

(1) Policijski službenik zadužuje oružje i streljivo nakon stjecanja policijskog zvanja i izdavanja službene značke i iskaznice.

(2) Vrsta i način nošenja službenog oružja i streljiva ovise o vrsti policijskog posla koji obavlja policijski službenik.

Članak 13.

(1) Policijski službenik zadužuje osnovno oružje s 50 komada pripadajućeg streljiva.

(2) Policijski službenik dužan je dio streljiva umetnuti u spremnike do njihova punog kapaciteta, a preostali dio čuvati na siguran način.

(3) U slučaju utroška, nestanka ili gubitka streljiva policijski službenik zadužuje potrebnu količinu streljiva do 50 komada. Izdavanje potrebne količine streljiva odobrava nadležni rukovoditelj na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva policijskog službenika.

(4) Prilikom obuke u gađanju službenim oružjem policijski službenik koristit će streljivo koje ima na zaduženju, a preuzet će novo streljivo u količini do 50 komada.

Članak 14.

(1) Nadležni rukovoditelj odobrava zaduženje posebnog oružja i streljiva.

(2) Streljivo za posebno oružje policijski službenik preuzima zajedno s oružjem iz priručnog skladišta ustrojstvene jedinice, u količini koju odredi nadležni rukovoditelj.

(3) Nakon obavljenog policijskog posla, zajedno s posebnim oružjem, policijski službenik vraća i zaduženo streljivo odnosno neutrošeno streljivo, ako je došlo do uporabe posebnog oružja.

Članak 15.

(1) Policijski službenik razdužuje osnovno oružje i streljivo prelaskom na rad u drugu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) koja je opremljena posebnim tipom/markom oružja, kao i odlaskom u mirovinu ili prestankom radnog odnosa u Ministarstvu, dok se kod udaljenja iz službe oružje privremeno oduzima policijskom službeniku koji ga danom dostave rješenja o udaljenju nije sam vratio.

(2) Ako je policijski službenik okrivljenik u prekršajnom ili disciplinskom postupku, a tereti ga se za prekršaj ili težu povredu službene dužnosti s obilježjima nasilja u obitelji, pri čemu nije udaljen iz službe, postupit će se sukladno odredbama članka 59. Zakona.

Članak 16.

(1) Kada policijski službenik koristi službeno prijevozno sredstvo, dužan je posebno oružje držati u ugrađenim ili prenosivim nosačima ili spremnicima za čuvanje oružja.

(2) Ako službeno prijevozno sredstvo nema ugrađene ili prenosive nosače ili spremnike za čuvanje oružja, policijski službenik je oružje dužan prevoziti tako da ne dovede u opasnost sebe i druge.

(3) U službenim prijevoznim sredstvima službeno oružje se ne smije ostavljati bez nadzora.

(4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, ako je to potrebno zbog žurnog obavljanja policijskih poslova i primjene policijskih ovlasti, pohranjeno oružje se smije ostaviti u službenom prijevoznom sredstvu bez nadzora, ali mora biti zaključano, a oružje ne smije biti na vidljivom mjestu.

Članak 17.

(1) Policijski službenik može zadužiti i nositi samo posebno oružje i streljivo za čije je rukovanje i uporabu osposobljen.

(2) Policijski službenik dužan je obavijestiti svog nadređenog rukovoditelja, o tome da nije osposobljen za uporabu pojedinog posebnog oružja.

Članak 18.

(1) Policijski službenik koji poslove obavlja u odori nosi službeno oružje i pričuvni spremnik u futrolama.

(2) U slučaju kada u obavljanju policijskog posla opravdano može pretpostaviti da će se prilikom njegova daljnjeg obavljanja naći u situaciji u kojoj bi mogli biti ispunjeni uvjeti za uporabu vatrenog oružja, policijski službenik može ubaciti streljivo u cijev oružja prije nastavka obavljanja policijskog posla.

(3) Nakon što prestanu okolnosti iz stavka 2. ovog članka policijski službenik je dužan provjeriti nalazi li se streljivo u cijevi te oružje na siguran način isprazniti.

(4) Iznimno, policijski službenik kad provodi preventivne programe u odgojno-obrazovnim ustanovama te policijski službenik u svečanoj odori, nije dužan nositi službeno oružje na način propisan ovim Pravilnikom.

Članak 19.

(1) Policijski službenik koji policijske poslove obavlja u građanskom odijelu, osobno oružje i streljivo nosi prikriveno u futroli na remenu hlača, na nozi ili ispod pazuha odnosno u posebnim torbicama.

(2) Iznimno, policijski službenik iz stavka 1. ovog članka, na temelju odobrenja nadležnog rukovoditelja, nije dužan nositi osobno oružje ako bi to ugrozilo postizanje cilja i svrhe policijskog posla.

Članak 20.

Tijekom obavljanja poslova u službenim prostorijama policije, policijski službenik, ovisno o okolnostima, smije osobno oružje odložiti na sigurno mjesto na način koji onemogućava njegovu dostupnost drugim osobama.

Članak 21.

Policijski službenici za vrijeme nošenja, rukovanja i uporabe službenog oružja dužni su se pridržavati mjera sigurnosti u rukovanju oružjem.

Članak 22.

(1) Kada policijski službenik ne nosi osnovno i posebno oružje, dužan je pohraniti ga na sigurno mjesto izvan dohvata drugih osoba te voditi brigu o njegovoj ispravnosti i čistoći.

(2) Ako na adresi svog prebivališta ili boravišta policijski službenik ne raspolaže sigurnim mjestom iz stavka 1. ovog članka, dužan je oružje pohranjivati isključivo na sigurnom mjestu u službenim prostorijama.

Članak 23.

(1) Policijski službenik može službeno oružje nositi i izvan službe.

(2) Izvan službe policijski službenik u građanskom odijelu službeno oružje nosi prikriveno na način da ne uznemirava građane.

IV. SURADNJA S INOZEMNIM POLICIJAMA I DRUGIM MEĐUNARODNIM TIJELIMA

Članak 24.

Policija radi obavljanja policijskih poslova ostvaruje suradnju s inozemnim policijama i drugim međunarodnim tijelima kroz:

– razmjenu informacija i podataka

– postupanje po zamolbama i zahtjevima

– upućivanje policijskih službenika na rad u inozemstvo

– angažiranje inozemnih policijskih službenika u Republici Hrvatskoj

– provedbu zajedničke istrage,

– obrazovanje, stručno usavršavanje i osposobljavanje policijskih službenika.

1. OBAVLJANJE POLICIJSKIH POSLOVA U INOZEMSTVU

Članak 25.

(1) Policijski službenik obavlja policijske poslove u inozemstvu na način propisan međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom, propisima Republike Hrvatske i propisima države primateljice.

(2) Policijski službenik u državi primateljici primjenjuje policijske ovlasti na temelju odredbi međunarodnog ugovora ili sporazuma o policijskoj suradnji sklopljenog između Republike Hrvatske i države primateljice.

Članak 26.

(1) Policijski službenik koji se upućuje na rad u inozemstvo dužan je poštivati pravni poredak države u kojoj će obavljati policijske poslove.

(2) Policijski službenik iz stavka 1. ovog članka na odgovarajući način upoznat će se s međunarodnim ugovorom ili drugim međunarodnim propisom te važećim propisima koji uređuju policijske poslove i ovlasti u zemlji u koju se upućuje.

(3) Policijski službenik iz stavka 1. ovog članka dužan je poštivati kodeks policijske etike i čuvati ugled Republike Hrvatske u čije ime obavlja policijske poslove u inozemstvu.

Članak 27.

(1) Policijski službenik može obavljati policijske poslove u inozemstvu u službenoj policijskoj odori ili građanskom odijelu, ovisno o zadaćama radi kojih se upućuje na rad u inozemstvo.

(2) Policijski službenik u građanskoj odjeći, kada obavlja poslove vezane uz sigurnost na športskim natjecanjima, mora nositi poseban policijski prsluk sukladno uputama i preporukama policije države primateljice.

Članak 28.

(1) Prilikom obavljanja policijskih poslova u inozemstvu policijski službenik nosi službenu značku i iskaznicu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, policijski službenik neće nositi službenu značku i iskaznicu kada obavlja službene poslove uz prikrivanje svojstva policijskog službenika.

Članak 29.